

hudoval, da se od neke strani hudo propagira Raiffeisenov sistem. Prosto mu, ako svoje posojilništvo hvali. A ugovarjati moramo, da označuje g. Vošnjak propagiranje za Raiffeisenove posojilnice kot »neko skrito politično gibanje, za katero se prvotni ustanovitelji starih posojilnic niso brigali.« Kdor je za Raiffeisenovke, še se s tem nikakor skrito politično ne giblje.

Kakor so g. Vošnjak in drugi prepričani o neprekosljivi dobroti posojilnice češkega sastava, tako so drugi zopet prepričani, da je Raiffeisenov sastav najboljši in najprikladnejši za našega kmeta. In naravno je, da vsak svoje prepričanje zagovarja, nelepo pa je, anatematizirati one, ki nimajo istega prepričanja in jim vsled tega pripisovati strankarske namene. Vemo, da posojilnice češkega sastava lahko mnogo storijo za narodno stvar in to je edini razlog, da ne nastopamo proti njim. Vemo pa tudi, da še ni vse ljudski blagor, kar te posojilnice podpirajo. Po nekod so postale te posojilnice že precej blizu sinekure za nekaternike! Nadalje pa je tudi pomisliti, kdo pravzaprav po posojilnicah podpira narodno stvar? Ne bogati vlagatelji, ampak oni, ki sami prosijo podpore pri posojilnici, ki so v denarnih stiskah. Kako g. Vošnjak o takem načinu podpiranja narodne stvari misli, ne vemo, a mi in marsikdo z nami imamo svoje misli!

Revizor g. Jošt je pa na omenjenem shodu pokaral »ono gotovo stran na Štajerskem, ki kaj rada, dasi popolnoma brez vzroka, očita, da ne pospešujemo snovanja novih posojilnic.« Mislimo, da se ne motimo, ako razumemo pod ono »gotovo stranjo« naš list. G. Jošt sam pravi, da je v mariborskem okraju 20 posojilnic, a samo štiri so v zanesljivih rokah. Vprašamo, ali so hodili interesirani krogi onih 16 nezanesljivih krogov res vsi prosit v Gradec, naj se jim snujejo posojilnice? Nikakor ne, o nekaterih posojilnicah vemo celo pozitivno, da se jih je iz Gradca za snovanje vspodbujalo.

V kratkem se zopet ustanovi v mariborski okolici posojilnica, in sicer vsled vspodbujanja in posredovanja iz Gradca. Pri Sv. Ani na Krembergu se je ali se bo kmalu osnovala posojilnica — zopet vsled vspodbujanja in posredovanja iz Gradca. Voditelji posojilništva bi morali pač gledati, da se osnujejo posojilnice tudi tam, kjer so potrebne, ne pa le tam, odkoder se izrazi

morali vzeti ločitev za vedno.

Ko sem se odpravljala na novega leta dan zopet v šolo, je obiskalo več sorodnikov bolnico in pokleknila sem k njeni postelji in ona je povzdignila svojo velo roko, dala mi je zadnji blagoslov in rekla: »Bodi pridna, moli rada in srečna bodeš. Moli tudi za me! Na tem svetu se ne bodeva videli več, pač pa upajva, da bo potem lepše svidenje tam v prekrasni domovini, kjer nobena solza več ne kane in vse trpljenje mine.«

Babičine besede so se uresničile, nisva se videli več. Za par dni mi je brzojav prinesel žalostno novico, da se je duša dobre babice preselila v lepšo deželo. — Pretresla me je ta vest, dasi sem bila pripravljena nanjo. Drage pokojnice nisem več videla. Za dva dni so jo položili v črno jamo. K njemu pogrebu mi ni bilo mogoče, pač pa sem se preselila tje v duhu in molila pri odprtem grobu za dušo nepozabljive babice.

Tudi danes na vseh vernih duš dan ne morem tje, da bi prižgala lučico ob tvojem grobu ali ga krasila z venci. Biti moram tukaj daleč od ljubljene gomile. Vendar pozabljenja ni moja dobra babica.

Čeprav ne morem tje na tvojo gomilo, vendar hočem prositi tukaj ljubega Boga, da se zopet vidiva tam v večno lepem kraju, saj:

Križ nam sveti govori,
da vid'no v raju večnem se,
da vid'no se nad zvezdami!

srečna želja, da bi bili snovatelji posojilnic tako dobri in blagovolili priti snovat novih posojilnic. Sicer pa mi g. Joštu ničesar ne očitamo. On dela naporno in vestno v svoji službi, on žrtvuje ves čas in trud za posojilništvo in nima prostega časa za agitacijo, naj se snujejo nove posojilnice. Tudi zaradi tega mu nič ne očitamo, ker smo o njem, ki pozna dobro posojilništvo, prepričani, da bi še tudi marsikaj storil v našem smislu, ako bi ne bilo treba jemati ozirov. So zavodi, ki neradi gledajo, ako okoli njih naraščajo majhne posojilnice. Seveda samo slovenske ne smejo naraščati, kajti to bi bilo »skrito politično gibanje«, pač pa smejo kiliti iz zemlje nemške posojilnice.

Rekli smo kratko, a odkrito besedo o našem posojilništvu. Odločno pa že naprej zavračamo, da bi nam kdo očital »gotove strankarske namene«. Nam se gre le za stvar in resnico! Če je komu to neljubo, tega nismo mi krivi, najmanj pa smo zaradi tega strankarski!

Državni zbor.

Dunaj, 30. oktobra.

Razpust parlamenta.

V zbornici je še vedno vse napeto. Čehi so prepričani, da Körberjeva vlada drži z Nemci. Ker pa Čehi ne odstopijo od svojih terjatev, se misli, da bo vlada poskusila, rešiti se s tem, da razpusti sedanji državni zbor ter skliče poslansko zbornico na podlagi čisto novega volilnega reda. Zato so češki poslanci raznih strank imeli skupno posvetovanje, na katerem so sklenili, da se bojo podpirali pri novih volitvah eden drugega. Treh katoliških čeških poslancev niso povabili k temu posvetovanju. A dr. Stransky, vodja čeških prostomislecev na Moravskem, je trdil v svojem listu, da katoliški češki poslanci niso hoteli se vdeleževati skupnega shoda. A laž ima kratke noge. Stranskyjev list je trdil to izmišljeno novico le, da bi ob zupanje spravil češke katoliške poslance pri njihovih volilcih. Tudi Nemci mislijo, da vtegne vendar biti nekaj na govorici o razpustu državnega zbora. Zato imajo posvetovanje, kako se naj še bolj zvežejo nemške stranke med seboj. Poljski listi pa pišejo, da ni resnična govorica o razpustu parlamenta.

Nujni predlogi.

Teče že tretji teden, kar zboruje državni zbor, toda ni se začela še razprava o dnevnem redu; obravnavajo se le posebni predlogi, vloženi od poslancev. Nekaj teh predlogov je omenil že predzadnji »Slov. Gosp.« Danes omenjamo še sledeči nujni predlog gospoda Žičkarja in tovarišev:

Dne 17., 19. in 22. julija t. l. je bilo 97 kmetov v soseski St. Lenart pri Laškem, politična občina Jurkloster, in 123 kmetov v občini St. Rupert pri Laškem, po silni toči močno poškodovanih. Od poljskih pridelkov sta bili po nekod 2 tretjini pokončani, drugod so bili poljski pridelki popolnoma uničeni. Več dni je ležala toča na tleh. Sadno drevje je uničeno za dve leti, vinogradi pa so potolčeni za tri leta. Ker so gozdi vsled pomladanskega mraza in radi navedenih poškodb brez listja, posestniki že zdaj nimajo stelje za živino. Ker je tudi trava po travnikih vsa razbita, je prebivalstvo prisiljeno, živino prodajati za slepo ceno. Uradno se je cenila škoda v okolici Sv. Lenarta na 43.450 K. Od toče zadeti pa dolžujejo 104.100 K. ter morajo od te svote plačevati visoke obresti. Da se rešijo pogina, se potrebuje 40.000 K. Škoda povzročena v občini St. Rupert znaša 36.080 K. Obrestovati morajo temošnji kmeti dolžno svoto 113.080 K. Da se morejo preživeti, se potrebuje 35.000 K. Vsled tega si usojajo podpisani predlagati: Visoka zbornica skleni: »C. kr. vlada se najnujnejše pozivlje, da nakloni 87 kmetom v soseski St. Lenart in 123 kmetom v St. Rupertu izdatno državno podporo, da se rešijo pogina.«

Predno se je glasovalo o nujnem predlogu poslanca Hrubyja zastran jezikovne ravnopravnosti v Šleziji, so se godili v zbornici grozni škandali. Skoraj sta se začela pretepati Čeh Breznovski in Nemec Albrecht, ker je prvi očital poslednjemu, da je mati (Albrechtova) Slovanka, ki nemški ni znala. Vse-nemec Berger je imenoval Čeha ušivce, ker njihov govornik Sehmal ni hotel govoriti v nemškem jeziku. Za to psovko je prisodila

poslanska zbornica Bergerju grajo, za katero se pa ta mož ne briga in psovke tudi ne prekličče. — Rusinski poslanec Lupu iz Bukovine je z ostrimi besedami prejel nered v svoji deželi. To je storil kot poslanec na nekem volilnem shodu. Ker je pa Lupu deželne sodnije svetovalec, je prišel v preiskavo in nadsodišče v Lvovu ga je odstavilo. Vložil se je nujni predlog v tej zadevi. Zbornica je izrazila svoje prepričanje, da je nadsodišče ravnavno nepostavno, ker ni imelo poslanca Lupu obsoditi brez privoljenja poslaniške zbornice. Ministerski predsednik je izjavil, da ne more drugega storiti, kakor da ta zbornični sklep po državnem nadpravniku naznani lyovskemu nadsodišču. — Poslanec Klofač je govoril o nujnosti, naj se delavcem v Pragi pomaga, ker nimajo dela. Železniški minister je obljubil, da se bo vlada potrudila in prednaročila razne potrebščine v železarski industriji. — Poslanec Breiter in Romasčuk sta vložila nujni predlog zastran delopusta rusinskih in poljskih delavcev v Galiciji. Leto za letom nočejo v Galiciji tamošnjim veleposestnikom delavci pospravljati žita iz polja, češ, da prejemljajo preslabe plače. O tej stvari se je pričela silno obširna razprava, ki se konča najbrž še le 29. oktobra.

Poslanec Spinič je interpeliral v zadevi slovenske porote v Trstu. Proti slovenskim obtožencem se vršijo porotne obravnave v laškem jeziku. Kaj misli storiti dr. Körber kot vodja pravosodnega ministerstva, da se vršijo porotne obravnave tudi v slovenskem jeziku, če so stranke slovenske?

Poslanec Žičkar je v seji 25. novembra 1901 s tovariši vprašal pravosodnega ministra Spensa, kaj namerava storiti proti voditelju zemljiške knjige v Ptuj, ki noče poveriti izpiskov, če imajo slovenski napis? 18. junija t. l. je odgovoril minister, »da voditelj zemljiške knjige ni odrekel poverila zavoljo slovenskega napisa, temveč radi tega, ker se je besedilo izpisa glasilo slovenski, med tem, ko je vsebina vključena v nemškem jeziku v zemljiški knjigi.« Resnica pa je, da se brani voditelj poveriti nemške izpise iz zemljiške knjige, če imajo slovenski napis. — Vsled tega so poslanci Žičkar in tovariši interpelirali dr. Körberja kot vodjo pravosodnega ministra v seji 22. oktobra:

1. Ali hoče celo zadevo natanjko preiskati ter sprejeti na zapisnik izjavo prizadetih oseb?

2. Ali hoče ukazati, da se bojo v slučajih, ko se zahteva kakšno sporočilo od podrejenih uradov, podali resnični odgovori?

3. Ali namerava ukazati, da mora vodja zemljiške knjige poveriti izvlečke iz zemljiške knjige, bodisi da imajo slovenske ali nemške napise?

Dopisi.

Sv. Barbara pri Mariboru. Letošnje občinske volitve v občini Koreni so bile jako zanimive. Pristaši »Štajerca« so se silno trudili, da bi še tudi v novem odboru ohranili prvo besedo, pa so slavno pogoreli. Čujte, kako je prišlo do tega. Dne 29. julija smo sli prvokrat na volišče; okoli 80 volilcev nas je bilo. Volitev se prične, 10 volilcev je že glasovalo, a naenkrat zakriči župan g. Fr. Krajnc, da se ne bo dalje volilo. On in naš ljubi prijatelj, krčmar Markusch, sta že dolgo časa mučkala paragrafe volitvenega reda za Štajersko, a na dan volitve sta jih tako slabo znala, da so jima morali povedati volilci, kaj je prav in kaj ni prav. Njunega znanja postav nismo mogli obdudovati, pač pa smo se čudili njunemu nenavadnemu obnašanju. Ker so očka župan hoteli tako, pa smo sli domov. Popoldne se je nekaj nasprotnih volilcev zbralo v krčmi Markuševi, kjer so vpili in kričali, da je bilo groza. Pokazali so, kake olike so se naučili iz »Štajerca«.

Potekla sta dva meseca. Dne 30. sept. smo imeli zopet volitve. Da bi pri volitvi ne vladal zopet nered kot 29. jul., smo na lastne

stroške poklicali komisarja okr. glavarstva k volitvi. In res se je druga volitev izvršila mirno. Volilcev je bilo blizu toliko kot prvi-krat. V III. volilnem razredu so prodrli nasprotniki, v II. in I. pa so zmagali naši možje. Stari župan še niti v odbor ni prišel. Še v zadnjem trenutku so si prizadevali nasprotniki z vso močjo, da bi zmagali, pa zastonj je bil trud. Veselega srca smo zapustili volišče, nasprotniki pa so bili potrti in preplašeni. Tega dne niso več tako razsajali kot 29. julija, žalostni propad jim je vzel vso korajžo.

V nedeljo, dne 19. oktobra je bila volitev župana in svetovalcev. Nasprotniki so še vedno upali pridobiti za se nekaj naših odbornikov, pa naši možje so stali trdno kot skala na slovenski strani. Za župana je bil izvoljen z 8 glasi od 12 mladih posestnikov Franc Šabeder, za prvega svetovalca Jožef Kocbek z 11 glasi in za drugega svetovalca Janez Krajnc s 7 glasi. V starem odboru je bil krčmar Markuš drugi svetovalec, a pri tej volitvi je izgubil že to zvezdo. Seveda, njemu to ni šlo nič prav v glavo, mi pa smo bili v resnici veseli, da smo se na tak lep način odkrili gospodstva moža, ki je posebno letošnje leto že premnogokrat pokazal, da je hud nasprotnik duhovščine, učiteljstva in vseh krščansko in slovensko mislečih Barbarčanov.

Novega župana imamo, živio novi župan! Mlad, zmogel, odločen mož je naš novi župan, navdušen za našo katoliško in slovensko stvar, zavzet za blagor svojih občanov. Vreden naslednik je svojemu rajnemu očetu, ki je bil tudi dve dobi župan in ga je zavoljo njegovega krščanskega in narodnega mišljenja spoštovala cela župnija. V pomoč ima dva vrla svetovalca, tako pa upamo vse najboljši za napredek naše občine.

Bogu hvala za to lepo zmago, hvala in slava pa tudi vsem zvestim našim volilcem! Posebno pohvalo še zaslužijo odborniki Jožef Kocbek, Franc Kocbek in Simon Čučko, ki so ostali mož-beseda in se niso udali pritisku nasprotnikov. Ljudje, katerim je evangelij »Štajerčev« vse, a vse drugo nič, ne bodo več zapovedovali Korenjančem. Tako je prav! Sedaj lahko s ponosom pojemo:

Mi Korenjanci smo korenjaki,
Nasprotnikom ne vdamo se,
Slovenski vrli smo junaki,
Bogu nam zvesto je srce.

Za blagor svoje domovine
Gorimo, trudimo se vsi,
Ljubezen dela nas edine,
Edinost zmage nam deli.

Ubrana pot je, pot nam prava,
Zvesto korakajmo po njej,
Slovenska vodi nas zastava,
Za njo, možje, naprej, naprej!

Šmarje pri Jelšah. (Kmet — inteligenca — naši poslanci.) V nedeljo, dne 19. t. m. je zborovalo v Šmarju pri Jelšah »katoliško-politično izobraževalno društvo«. Društvenega shoda so se vdeležili v lepem številu zavedni kmetje iz vsega šmarskega okraja.

Točno ob 3. uri popoldne otvori predsednik J. Krohne zborovanje in pozdravi ravno došlega deželnozborskega kandidata g. dr. Ivan Dečko iz Celja in vse navzoče. Potem govori o položaju našega kmeta in njega organizaciji.

Vključ temu — pravi govornik — da ima na Spodnjem Štajerskem kmetijstvo v vseh svojih panogah jako ugodna tla, moramo dandanes reči, da kmet ni samostojen, ampak več ali manj odvisen od velikega kapitala. To nam spričujejo oni milijoni dolga, ki so vknjiženi na kmetijska posestva in store kmeta odvisnega od upnikov, tako, da posestvo v resnici ni več njegovo, ampak njegovih upnikov, katerim je posestvo zastavil. V te dolgove, iz katerih se le težko izkoplje, ga je razven drugih nezdoljivosti »pravila« nešče-nejša svoboda, da se sme zadolžiti celo posestvo in posamezna posestva zopet deliti brez konca in kraja, dočim ostanejo vknjiženi

dolgovi vedno isti. Vsled tega ne uživa dobička od svojih pridelkov kmet sam, ampak njegovi upniki, ki so ga posebno v prejšnjih časih brezobzirno odirali s svojimi pretiranimi obrestmi. — Izjeme so jako redke. — Ta tok so v novejšem času nekoliko zajezile naše posojilnice, na Raifeizenovi podlagi ustanovljene.

Med tem ko obrtniški, rokodelski in trgovski sloji sami določujejo ceno svojim izdelkom oziroma stvarjem, s katerimi tržijo, narekuje ceno poljskim pridelkom veliki kapital, žitne borze. Ako vzamemo nadalje v poštev veliko konkurenco, katero mu dela ponarejanje vina in drugih živil, smemo sklepati, da bode kmet pred takim konkurenčnim navalom težko obstal vključ svoji vstrajni pridnosti. Ni čuda tedaj, ako zapušča kmet svojo nepremakljivo last in si išče zaslužka po tovarnah, rudokopih ptujih deželah in stopi v službo velikega kapitala. Tako postane kmet, ki je navezan na stalno nepremakljivo posestvo, nestalen delavec brez doma in lastnine, ki je prešla v tuje roke. Tu je tedaj skrajni čas, da se kmetje organizirajo v kmet-ske zadrage, kakor imajo tudi obrtniki in rokodelci svoje zadrage. Človek brez stalnosti je kaj podvzet za vse, sposoben postaja za vsako hudodelstvo.

Nadalje je naš kmet, ki mirno in tiho izvršuje svoje dolžnosti, katere mu nalaga davek in vojaštvo, vključ slabemu položaju jako postrtovalen. Večina obiskovalcev ljudskih, srednjih in visokih šol se rekrutira iz kmečkih slojev. Ljudska šola daje njegovim otrokom potrebno izomiko za vsakdanje življenje. Iz srednjih in visokih šol prihaja naša inteligenca. Ako tedaj kmet žrtvuje svoje najboljše moči za srednje in visoke šole, nastane na drugi strani za inteligenco, ki je izišla iz kmetijskega stanu, najsvetejša dolžnost, ga za to hvaležno odškodovati in ga podpirati v njegovi samostojnosti. In ista krščanska načela dolžnosti in pravičnosti, ki dajejo in varujejo kmetu dom in ga store zvestega Bogu in cesarju, vežejo tudi našo inteligenco, če hoče svojo dolžnost izpolniti v popolni meri. Ako se je temu izneverila, je pretrgala naravno vez in sama sebi izpodbila tla. — Krivo je tedaj trditi »kmet s kmetom«, ampak »kmet z gospodom«. Hujskati stan proti stanu, se ne pravi človeško družbo organizirati, ampak jo cepiti v neštevilne strančice in v medsebojnem boju jo privedi do popolnega propada. V slogi je moč! — Ako Slovenec združen vstaja, je nasprotnika strah.

Z vidnim zanimanjem so sledili poslušalci posameznim mislim govornika. Veselje je priklopilo do vrhunca, ko nastopi gosp. dr. Ivan Dečko, katerega zborovalci pozdravijo z živahnimi »živijo« klici.

V poljudnem in jedernatem govoru nam je gospod deželnozborski kandidat označil naše politično stališče na Spod. Štajerskem.

Slovenec — pravi gospod govornik — je pošten in pravičen. Nas Slovencev na Štajerskem je ena tretjina, in vsi so davkoplačevalci. Ako bi se oni milijoni, katere plačujejo Slovenci, tudi porabili za Slovence, bi se dalo nekaj napraviti. A to gre vse v nemške roke za Nemce. Oni imajo vse poljedelske, rokodelske, meščanske, višje dekliske in obrtne šole itd., a mi nimamo niti ene strokovne poljedelske in obrtniške šole. Ako imajo nemški grajščaki svoje oskrbnike iz nemških šol, potrebujemo tudi mi iz slovenskih šol fante, ki nam bodo znali gospodariti. Talentov imamo dovolj, a šol nimamo in se nam ne dajo. V Celju se je n. pr. zahtevala slovenska ljudska šola na lastne stroške, a se ni dovolila. Naši nasprotniki gledajo in delujejo na to, da bi mi Slovenci ne mogli z njimi na šolskem polju tekmovati.

Za reguliranje rek v nemških krajih se vse stori, nam se do sedaj še ni regulirala niti ena onih rek, ki prizadenejo spodnještajerskemu kmetu toliko škode. In leta in leta se potegujemo, da bi se nam reke regulirale, a brez povoljnega vspeha.

Stari volilni red je za nas jako neugoden. Dočim voli okoli 100 veleposestnikov 12 poslancev, pride na 60.000 kmetov komaj eden poslanec. Tudi tukaj je treba temeljite preosnove volilnega reda, ki bo odgovarjal kmet-skim zahtevam.

V Gradcu dosežemo jako malo; z našimi nasprotniki se ne da govoriti. Jako prijetno bi bilo, ako bi imeli pristopne in pravične nasprotovalce; a tega ne nahajamo. Veliko delati, a ničesar doseči, je britko za poslanca. Naša rešitev ni od Gradca!

Ako se mi dvigujemo in vstajamo, se dvigujemo z lastno močjo. Da sovražnim navalom ne podležemo, treba nam je največje opreznosti in sloge. Krivično in usodepolno bi bilo za nas, ako se hujška stan proti stanu. Vsi stanovi, delavski in kmečki, posvetni in duhovski, se ne smejo med seboj prepirati in le na podlagi skupnega delovanja se da kaj doseči. Nobeden se ne sme povzdigovati nad drugim in se zabubati kakor goslenica.

Z navdušenimi »živijo« klici so pozdravljali zborovalci govor gospoda deželnozborskega kandidata, kateremu se je izreklo za dosedanje njegovo delovanje enoglasno zapu-nica. Ker ni položaj pred volitvami še popolnoma jasen, se ni ničesar določilo in sklenilo, kake korake naj bi naši deželni poslanci storili.

Nato se zborovanje zaključilo in vsi so odhajali z željo: »Še več takih zborovanj!«

Od Sv. Tomaža pri Ormožu. Bil je lep jesenski dan. Doma mi je postajalo dolgočasno, vzamem palico v roke in jo uberem čez Sv. Tomaž proti Ptuj, da si nekoliko ogledam slovenski svet. Mimogrede oglašim se na pošti pri Sv. Tomažu in povprašam, ali se je morda kdo na božjem svetu spomnil moje malenkosti. V svoje začudenje zagledam na poštni mizi pismo, na katerem se je svetil naslov pisan v blaženi nemščini: »Gemeindeamt N. An di k. k. Bezirkshauptmannschaft in Pettau.« Mislim sem, da okoli Sv. Tomaža žive sami Slovenci, a žal, tudi tukaj se nahajajo posilnemci. Zvedel sem, da je občina popolnoma slovenska in da se dotični gospod občinski predstojnik niti nemški ne zna, in vendar hoče nemški uradovati! Ali misli gospod občinski predstojnik, da poštni uradi ne znajo slovenski čitati? O pa še kak dobro! Naj bi poskusil gospod občinski predstojnik pisati slovenski naslov, in prepričal se bo, da v Ptuj naslovljeno pismo ne bo šlo v Ameriko. To je edina občina izmed peterih župnij Sv. Tomaža, ki ni vložila prošnje za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. Čemu neki! — ?!

Poslovim se torej na pošti in grem dalje proti Ptuj. Pridem v občino Bratislavce in že pri prvi hiši zbedel me je v oči sledeči nemški napis: F. Ploj, gebrüder huf beschlag schmied. Glej, nemščino spakedrano. Danes imam povsod smolo! Kam se obrnem, sami Nemci. Ni dolgo tega, videl sem še tukaj slovenski napis: Franc Ploj, kovač.

Ni se mi ljubilo dalje potovati, krenem torej nazaj proti domu. A premislil sem se in jo mahnil proti Ormožu. Pridem na Lešnico, tik pota pasla je kravo deklica, stara kakih 12 let in zraven prepevala:

Ich bin ein deutsches Mädchen,
Und liebe — — — — —.

Obstal sem, kakor okamenel, to mi je bilo vender preveč, da bi se kar čez noč vse ponemčilo. Nisem vedel ali sanjam ali je resnica.

Pa bila je resnica, in na misel mi je prišla S. Jenkova pesem:

Britka žalost me prešine,
Ko se spomnim domovine,
— — — — —

Pospešil sem korake in predno sem mislil, bil sem v Ormožu. Bil sem žalosten in jezen nad tem, kar sem doživel na potu, pa vender sem izpil v Ormožu 1 liter dobrega vina na zdravje vseh zvestih Slovencev. Pravijo, da ni dobro piti na žalost ali

jezo, pa ne vem, ali je res ali ne. Ako mi ne bo škodovalo, da ostanem zdrav, se spet kaj oglašim!

Iz Sv. Vida pri Ptuj. Pod tem naslovom je prinesel zadnji »Štajerc« dopis, katerega je spisal nek »neustrašljiv faran«. Ali kdo je ta neustrašljiv faran in zakaj je »Štajerc« jezo izpustil na našega mirnega in povsodi spoštovanega gospoda kapelana, hočem na kratko razložiti.

V nedeljo, dne 26. vinotoka pripeljala sta se »Štajerčev« kandidat Zdravec in urednik Hansek Hekov v Sv. Vid k volilnem shodu. In glej ga no, v Sv. Barbari ni bilo žive duše, v Sv. Vidu pa še manj. Ko prideta ob 5. uri popoldan Zdravec in Hek k »Štajerčevemu« pristašu gostilničarju Šošteriču, ga skregata, zakaj da ni priredil shoda in zakaj da ni prignal volilcev. A gosp. Šošterič se je opravičeval, da je prepozno dobil pismo. No dobro.

Ker sta bila potovalca lačna in žejna, vsedla sta se Zdravec in Hek k mizi v »ekstra cimer« pri Šošteriču ter si hladila jezo z hladnim vinom. V »ekstracimerju« je sedel tudi bodoči zet Šošteričev. In glejte, sedaj vam povem, kdo je bil isti »Štajerčev« neustrašljiv faran: Kandidat Zdravec, špricani teolog Hansa Drevenšek, gospod Fras in Šošterič, ti so bili isti neustrašljiv faran, ki je nastopil proti gospodu kapelanu. Ali si vi gospodje res domisljujete, da bodo morali gospod kapelan vas za dovoljenje priti prositi, ali bodo smeli iti volit in kako naj opravljajo božjo službo?

Hvala Bogu, da nima koza dolgega repa, ako bi ga imela, bi te modre gospode mah z repom ubila.

Tako mirnega gospoda ne najdete nikjer, kakor so naš gospod kapelan. Oni se le, kolikor je najbolj treba, brigajo za javnost, in če so šli volit, s tem niso gotovo nobenemu storili nič krivega. Saj so tudi volili tako, kakor vsi drugi kmetje.

Ako so še po volitvi malo ostali v gostilni s kmeti volilci, gotovo to ni sramota, saj so morali plačati, kar so si naročili. — Kaj ne, Hek se pa odpove vincu in gospod Fras tudi? Zmetajte pred svojim pragom!

Od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji. Žalost nas je obsla vse farane, ko smo zvedli, da je v »Štajercu« dopis, ki bi ga naj spisal nekdo iz naše fare, in to celo zoper za našo faro zaslužnega č. g. dekana Cafa. Ta dopisnik noče vedeti, kakšno zahvalo smo jim mi dolžni, ki so nam toliko dobrega storili. Omislili in priskrbeli so nam misijonarje na svoje stroške. Koliko so trpeli, da smo dobili novi veliki oltar in veliko drugega, tako da smo jim le samo hvalo dolžni. Saj niso zahtevali za ves svoj trud niti vinarja, in jih toraj čista vsak naš pošten faran. Dopisnik piše torej neresnico. Da jih ljudje preklinjajo, je ostudna laž. Mogoče, da jih dopisnik preklinja pri kaki osminki žganjice, no pa kar šnopsarji govore, na to trezen človek nič ne da. Sicer pa mora biti dopisnik res Boga boječ, da niti v cerkev ne upa, in če bi slišal pridigo g. dekana in oznanilo, bi kaj takega ne mogel pisati. Vas pa prosimo č. g. dekan, ne zamerite mu tega preveč! On gotovo bolj ljubi šnops, kakor lepoto hiše božje. In nazadnje če se kdo v »Štajercu« zmerja, tistega gotovo vsi pošteni listi in ljudje hvalijo. Nasproti pa, sprejmite rajši našo preisrčno zahvalo za vaš veliki trud od vseh poštenih faranov.

Dobrna pri Celju. Naša občina se že nekaj časa rada ponaša s popolnoma slovenskim občinskim odborom. Nad uradom je samo slovenski napis. Odkar so tajniške reči prišle v roke slovenskega tajnika, se tudi slovenski urajuje; tudi nemškega uradnega pečata ni videti več. Da, celó doba nemških občinskih slug je dotekla in tudi sluga je sedaj vrl, naroden mož. To je gotovo vse hvalevredno in Dobrna je hvaležna svojemu županu za odločen nastop. — Na nekaj bi pa gospoda župana in občinski odbor radi opozorili. Občina ima namreč tudi

svojo hišo, v kateri ima najemnike. Noben človek pa, kateri bi tega za gotovo ne vedel, bi ne verjel, da je ta hiša last slovenske občine. In zakaj? Zato, ker zemeljskemu popotniku, ako ubere pot mimo dotične hiše, blesti nasproti napis z neznanjskimi črkami, oznanjajoč vesoljnemu svetu, da je v tej hiši najti: »Franz Timpran, Bau- und Möbel-tischler.« Takó! Zdaj pa imamo! Heil! Nikdo sicer ne ve, je-li to občinski »Möbeltischler« ali ne, to pa baje ve vsak, da je lastnik te imenitne table čiste nemške krvi; še v veliko večji meri pa, kakor se sliši, njegova boljša zakonska polovica. Sicer se tukaj ne bomo prepirali, kateri izmed njih, da je boljša polovica, zakaj tukaj nas briga samo tabla z napisom. Vprašali bi pa gospoda »Möbeltischlerja« z njegovim dovoljenjem, ali pač sam ve, zakaj da ima napis v tujem jeziku? Po našem prepričanju ne. Dobrna ima, hvala Bogu, še več »Möbeltischlerjev«, ki pa nimajo nemških napisov! Da bi pa bil že kedo iz Berlina kaj pri g. Timpranu naročil, se v zgodovini Dobrne ne bere. Nekateri trdijo, da je napis zato nemški, da se lastnik pokaže kot »fajerberkerja«. No, bi bilo nekaj! Pa boljše bi bilo, če že hoče ravno to pokazati, da obesi čelado na vrata. Mislimo torej, da to tudi ni pravi vzrok.

Ker je torej ta napis na Dobrni popolnoma odveč in samo v posmeh, tuintam tudi v pomilovanje, in ker ne prinaša posebne narodne časti dobrnski občini, zato vprašamo slavni občinski odbor in gospoda župana, kako dolgo še misli trpeti na lastni, domači hiši tak napis? Upamo, da bo to zadostovalo.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Zahvala. Vsem volilnim možem, ki so pri deželnozborski volitvi dne 4. novembra v Ljutomeru oddali za me glasove, in vsem onim rodoljubom, ki so delali v prilog moje kandidature, se tem potom najiskreneje zahvaljujem. Maribor, dne 5. novembra 1902. Anton Korošec.

Poročil se je g. Ivan Žolnir, učitelj v Veliki Nedelji, z gđc. Marico Melcher, učiteljico ravnotam. Čestitamo!

Deželnozborske volitve iz kmetiskih skupin so na Štajerskem tako-le izpadle: Izvoljenih je osem Slovencev, osem katoliško-narodnih Nemcev, šest bauernbündlarjev in eden nemški nacionalc.

Kje so isti sijajni uspehi? »Štajerc« je že vriskal od veselja, da bodo po letošnji deželnozborski volitvi iz kmetiskih skupin prišli prvi poslanci njegove barve v deželni zbor. Toda vsi so propali in sicer sijajno propali! Vračko je pri teh volitvah zopet propal! Ujel je le osem glasov, katere si lahko sedaj v Orehovcih shrani. Načelnik okrajnega zastopa gornjeradgonskega torej nima nobenega zaupanja več! Zdravec pa je žalostno prinesel v Lopersice 13 glasov. On je predsed. nemškutarske kmetске zveze, zanj je agitiral vse, kar je v ptujskem okraju nemškega in nemškutarskega. A le 13 glasov! Kresnik je bil celo prepričan, da zmaga. A to je bilo slabo prepričanje! Kmetje ga poznajo in ga ne marajo. O kandidatu Damianu pa sploh ni vredno govoriti, ker je bilo od vseh dob izključeno, da tako neznan in nezaslužen človek kje zmaga. Radovedni smo, ali bo sedaj »Štajerc« tudi v posebni izdaji naznanil propad svojih mož, kakor prej njih kandidature.

Notarja dr. Radeya je okraj. sodišče v Mariboru uradoma proglasilo slaboumnim. Kuratorjem je imenovan g. dr. Ciril Radey, c. kr. poštni koncipist v Gradcu.

Železnica Maribor-Travnik. Merilna dela za nameravano progo Maribor-Travnik dobro napredujejo. Končana je že meritev

od Maribora do Arnovža in zdaj ima priti še ostali del na vrsto.

V Slovenjemgradu je umrl bivši tovarnar usnja gosp. Franc Ks. Potočnik v 76 letu starosti.

Iz šole. Nadučitelj pri Sv. Lenartu nad Laškem je postal g. Albert Planer, okrajni pomožni učitelj v Celju. Okrajni pomožni učitelj za okraje Sv. Lenart v Slov. goricah, okolico Maribor in Slov. Bistrico je postal dosedajni suplent na vadnici mariborskega učiteljskega in stalni učitelj v Breznem, gosp. Franc Breznik.

Palec je odtrgalo kletarskemu delavcu Jožefu Damiš, ki je služil v Mariboru pri tvrdki Pugl & Rossman. Prišel je s prstom v navijalo, s katerim se vzdigujejo sodi iz kleti ter so mu zobovi od kolesa odtrgali prst.

V Lučah se je dogodila velika nesreča. Pobilo je nekega delavca pri grajščinskem lesu. Zapušča vdovo s štirimi nepreskrbljenimi otroci. Bil je jako priden in pošten delavec.

Mrzel veter tebe žene... Iz St. Lenarta v Slov. gor. se poroča, da odide gosp. dr. Dragotin Witerman po 24 letnem »plodonosnem« delovanju. Baje bodo tržani na osodepolni dan ločitve razobesili črne zastave. Nemški listi pišejo, da ga bodo »fün-farji« pri zdajšnjih razmerah jako težko pogrešali. Zakaj ga pa niste izvolili za upravnika konkurzne mase? Gotovo bi se bil dal gosp. dr. Dragotin omehčati in bi bil ostal pri svojih ljubljanih v St. Lenartu. Toliko je žrtvoval za trg, »plodonosno« deloval 24 let in zdaj na stare dni pa mora imeti slovo!

Adijo, le zdrav nam ostani,
Podaj še nam enkrat roko;
Na nas pa nikar ne pozabi,
Če tudi tam Nemcev več bo!

Na Spodnji Hajdini pri Ptuj se starine zopet kopljejo na Janez Zupaničevem posestvu v sredini med prejšnjima dvema Mitras tempeljema. Našli so že veliko marmorskih potrenih podob, tudi nekaj takih z napisi, dalje veliko vsakovrstnih starinskih denarjev in lončene posode, veliko črepinj i. dr. Delo nadzira prof. Gurlić in G. Raus, delo pa vodi M. Vnuk, kopač starin in stražnik pri Mitras tempelju.

Porotna zasedanja leta 1903. Od deželnega nadpravnštva so se določila porotna zasedanja za prihodnje leto: pri okrožnem sodišču v Mariboru prvo porotno zasedanje 9. marca, drugo 8. junija, tretje 7. sept. in četrto 16. novembra; pri okrožni sodnji v Celju prvo porotno zasedanje 16. februarja, drugo 11. maja, tretje 14. septem. in četrto 23. novembra.

Umrla je v Bunčanih pri Sv. Križu na vernih duš dan blaga žena in pridna gospodinja Marija Babič. Naj v miru počiva!

Poduk v vinoreji. Celjski uradni list razglasa: S privolitvijo c. kr. ministerstva za poljedelstvo se je c. kr. namestništvo v Gradcu vsled odloka s štajerskim deželnim odborom dogovorilo o posebni uredbi potovalnega poduka o vinoreji in v zvezi s to uredbi tudi o tem, kako je gotove vinogradniške okoliše prirediti določenim, v deželi poslujočim državnim in deželnim vinorejskim strokovnjakom, da razvijejo posebno podučljivo delovanje. C. kr. vinorejskemu nadzorniku Francu Matjašču v Gradcu in njegovemu asistentu Jožefu Zabavniku v Gradcu so poleg drugih še prideleni kot vinogradniški okoliši sodnijska okraja Šmarje pri Jelšah in Konjice, deželnemu sadjerejskemu potovalnemu učitelju Ivanu Belle-tu poleg drugih še sodnijski okraji Celje, Vransko, Gornjigrad in Laško. Imenovane strokovnjake bode pri podučevanjih po potrebi podpiralo njim podrejeno nižje osebje. Izrecno pa pri tej priliki omenjamo, da se ta razdelitev okoliša dotika le tega, da imenovani vinorejski organi razvijejo posebno podučujoče delovanje, da pa se njihov dosedajni delokrog s tem v ničemur ne omeji. Zlasti pa se povdarjamo, da je c. kr. političnim oblastvom in c. kr. vinorejskim nadzornikom